

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " 6 " 50 —
mesec " 2 " 20 —

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70 —

Za posiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 87.

V Ljubljani, v torek 17. aprila 1900.

Letnik XXVIII.

Bodočnost Dalmacije.

Pred nedavnim je govoril v doljno-avstrijskem obrtnem društvu veleobrtnik in podjetnik Aleksander König o prirodnem bogastvu Dalmacije ter nagovarjal nemške kapitaliste, da vlagajo svoj denar v koristna podjetja v tej deželi, ki ima v obrtnem pogledu veliko bodočnost. To je hvalevredno delovanje tega Nemca, toda za narod hrvatski bode od takih podjetnikov malo korist. Ta oholi Nemec, ki se je v Dalmaciji obogatil, si ni dal niti toliko truda, da bi se podučil o državnopravnem odnosu Dalmacije, nego je v svojem govoru omenjal Dalmacije kot ogerske provincije, čisto po nazorih onega glasovitega mažarskega geografa Hedossyja, ki je pred nedavnim dokazoval v mažarskem geografskem društvu, da je Dalmacija prava mažarska zemlja in da nima Hrvatska glede Dalmacije nič govoriti.

Kadarkoli treba proti Slovanom vstati, vselej sta Mažar in Nemec složna, pa tako tudi v tem slučaju, premda bi se bil König prav lahko podučil o državnopravnem položaju Dalmacije naproti Hrvatske in Ogorske. Toda s takimi vprašanji si noče niti Nemec niti Mažar glave tretji, ker se smatrata gospodarja v državi in zares lahko delata, kar hočeta, ker je državna oblast na njihovi strani. In vendar je državnopravni položaj Dalmacije po postavi že rešen, samo se ta postava še do dandanes ni izvela, ker bi se morala izvesti le na korist Hrvatske. A ravno tega noče Ogorska. V izvrstnem članku v »Obzoru« je dr. Mazura tudi jasno povedal, zakaj Mažari nočejo nič slišati o zedinjenju Dalmacije.

Mažari širijo samo tam svojo moč, kjer mislijo, da morejo vse mažarizirati; ker se jim zdi to v Dalmaciji nemogoče, nočejo nič slišati o zedinjenju. In vendar so Mažari čisto na krivem potu, ker hočejo z mažarizacijo razširiti svojo državo, posebno pa še glede hrvatskega naroda, katerega niso v stanu pomažariti. Dandanes gredo narodi za drugimi cilji, da predobede dežele v obrtno-trgov-

skem pogledu. In to bi mogla Ogorska kaj lahko z Dalmacijo, ko bi imela smisla zato, saj bi bil državopravni položaj Dalmacije tudi kmalu rešen povoljno za Ogorsko, ko bi ona le hotela.

Med tem pa, ko se ona bori za Reko ter se podviza, da jo pomažari, se širi nemški kapital po Dalmaciji, se zemlja odtuja od prave svoje politične zveze ter prehaja počasi pod tuji upliv, ki se kasneje ne bode dal iztisniti, tudi ko bi ga hoteli. Ta kriva mažarska politika naproti hrvatskemu narodu se mora prej ali slej osvetiti mažarskemu narodu, ako se za časa ne spregledajo ter store, kar se da in se more storiti v tej zadevi. Dr. Mazura zahteva to od Mažarov že radi državopravnega položaja Hrvatske naproti Ogorske, seveda pod pogodbu, da se pri tem ne prezre autonomni odnos Hrvatske, da se uredi gospodarska in finančna vprašanja po želji Hrvatske in da se Mažari odpovedo mažarizaciji in vsakega gospodstva nad Hrvati.

Te zahteve niso nove ter so opravdane tudi po nagodbi izmed Ogorske in Hrvatske ter so jih Mažari dolžni tudi vršiti. Toda Mažaru te zahteve niso bile nikdar povoljne, pa niso tudi sedaj, kajti on smatra Hrvata za nekakšno zapreko, da se ne more izpolniti vroča mažarska želja o rešitvi mažarske države do Jadranskega morja. Če ne more biti Dalmacija mažarska, je tudi ne trebajo, v tem zmislu odgovarjajo mažarski časopisi na Mazurin poziv. Mažari ne trebajo v nobeni zadevi Hrvatom popuščati, nego narobe se mora zgoditi, če hočejo Hrvati kaj doseči, t. j. Hrvati naj se oklenejo mažarstva na celj črti, še le tedaj bodo oni pravi sosede mažarski, kajti v mažarorsagu mere biti govor samo o mažarskem narodu. Ti časopisi tudi očitno govore, da so Mažari za zdaj zadovoljni z Reko in da se ne marajo trgati za Dalmacijo, in vendar jih na to veže nagodba, kakor smo zgoraj omenili.

Hrvatom pri vsem tem tedaj ne preostane nič drugega, nego da sami začno novo akcijo glede zedinjenja Dalmacije s

Hrvatsko. Na dalmatinskem in hrvatskem sa- boru bi se morali poslanci zediniti glede te zahteve ter jo odločno in vztrajno vsako leto ponoviti. Ko bi ves hrvatski narod složno in vztrajno zahteval, da se izpolni sklenjena nagodba od l. 1868, katere veže tudi Avstrijo in Ogorsko, ne bi se mogli obe državni polovici dolgo vstavljati.

Nepopustljivej narodni volji morali bi se upogniti tudi protivniki hrvatstva, če- ravno neprenehoma prezirno in oholo rohné proti slovanskim zahtevam. Zedinjenje Dal- macije s Hrvatsko je tudi neobhodna dr- žavna potreba posebno radi Bosne in Her- cegovine in čim prej se izpolni želja Hrva- tom, tem varnejši bo tudi položaj avstro- ogorske države na Balkanu. Malenkostna mažarska politika tukaj ne more in tudi ne sme odločevati, ko se gre za položaj cele monarhije na iztoku; tukaj je merodavno hrvatstvo, a ne mažarstvo, prek katerega se pojde pri reševanju tega vprašanja na dnevni red ravno tako, kakor ono zdaj oholo od- bija vse ponudbe hrvatstva za mirno in za oba naroda koristno rešitev dalmatinskega vprašanja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. aprila.

Posl. Bulata narodnostne zahteve za Dalmacijo. Predsednik dalmatinskega deželnega zbora in državni posl. dr. Bulat je izdal te dni na Dunaju brošuro, v kateri stavi v ime svoje stranke tile dve glavni zahtevi: 1. Vsa civilna, upravna in sodna oblastva v Dalmaciji so dolžna v občejanju s strankami in avtonomnimi oblastmi poslu- ževati se onega jezika, v katerem so so- stavljene dotične vloge ali katerega govore stranke. 2. Notranji uradni jezik, jezik mej- sebojnega občejanja zgoraj navedenih obla- stev v Dalmaciji mora biti hrvatski ali srbski. Koncem omenjene brošure podaje avtor ve- liko število zgodovinskih dokazov, da je za- hteva njegove stranke pravična in uteme- ljena.

Niže avstrijski deželni zbor pro- vzroča židovsko-liberalni kliki zopet izredno velike preglavice. Pri toliki obilici dela v tem deželnem zastopu se je namreč sedaj poka- zalo, da redni deželni proračun ne more biti rešen v kratkem času sedanjega zasedanja. Deželni odbor je vsled tega predlagal, naj se odobri proračunski provizorij do konca junija, ker se bo mogel deželni odbor pečati s proračunom šele v poznejši dobi. Ker pa je mesec maj določen za delegacijsko zasedanje, v mesecu juniju bo pa jel redno zborovati državni zbor, je jasno, da bo nižje- avstrijski deželni zbor zboroval izjemoma mej državnoborskim zasedanjem. To bi bilo po mnenju »N. Fr. Presse« pribito in ta »extrawurst« za antisemitsko večino v du- najskem deželnem zastopu bo obležal ži- dovskim liberalcem še v želodcu, tako ne- prilično jim bo baje prišla ta izredna na- klonjenost vlade do reakcionarne večine.

Rusi o predlogu posl. Šamaneka. Pred nekaj dnevi smo po »Köln. Zeitg.« po- vedali, kako sodijo trezni Nemci v rajhu o ruskem jeziku in zahtevajo, da se uvede ruski jezik kot obligatne predmet na nemških realkah. Sedaj so se oglašili tudi Rusi. »No- voje Vremja« piše o Šamanekovem predlogu mej drugim sledeče: Mladočehi jasno uvi- devajo, da je Rusija jedina država, na katero se morejo oslanjati. Zapadni Slovani, katere tlači nemška kulturna sila, so spoznali, da se morejo uspešno ustaviti tej sili le s slo- vansko kulturo. Oni Nemci, ki se toliko vznemirjajo radi Šamanekovega predloga, se sami marljivo uče ruskega jezika. Prav v istem času, ko so Nemci v češkem dežel- nem zboru protestovali proti uvedbi ruskega jezika v češke srednje šole, in ko so avstrijski nemški listi zlobno napadali Čehe, stavi »Köln. Zeitg.« zgoraj omenjeni predlog. To more uveriti zapadne Slované, da so na pra- vem potu.

V nemškem državnem zboru pride že v prvih dneh meseca maja na dnevni red vladna predloga o pomnoženju nemške mornarice. Glavno vprašanje, kako pokriti

LISTEK.

Na Vestfalskem.

Piše J. Knifc.

IV.

Börnig-Sodingen 31. marca.

Hvala Bogu; bivam pod streho gosto- ljubnega, veprijaznega g. kapelana Antona Floren-a. Pred mano na mizi leži tudi tele- grafično poročilo iz Berolina.

Koliko človek ne preživi v enem dnevu! Saj sem danes prehodil, oziroma prevozil kraljestvi Holandijo, Belgijo, dve provinciji pruskega kraljestva in jedno ne- vtržno ozemlje! Prijatelj moj dragi, ti se smejiš, ker meniš, da se norčujem. Toda prvi april je še-le jutri; kar ti povem, je resnica.

Prenočil sem v Ahenu. Zjutraj zgodaj me vzbudi vratar; vstanem in odidem v ahenski »Münster«. Res zgodovinsko zani- miva stolnica. Srednji del cerkve je bil se- zidal že cesar Karol Veliki; pa tudi drugi deli so že stari. V tej cerkvi je bilo od l. 813. do l. 1531. venčanih 37 kraljev in 10 kraljic. Že Karolingovci so si izbrali to cerkev, da so jih v njej venčali nemškimi kralji; ob času protestantizma pa so jeli

venčati kralje v Frankobrodu ob Menu. V tej baziliki se hranijo najimenitnejše svetinje v celi Nemčiji. Vse te dragocenosti se hra- nijo v cerkveni zakladnici v dragocenih omarah, ob stenah tako imenovane ogorske kapele, ker jo je dal sezidati ogorski kralj Ludovik I. In v tej kapelici sem danes da- roval sv. mašo.

Kdor obišče Ahen, seveda ne sme po- zabiti na cerkveno zakladnico, da si je ne bi ogledal. Čuvaj zakladnice je stričnik zna- nega bivšega predsednika v nemškem cen- trumu, monsignor Windthorst. Temu me je priporočil avstrijski konzul; toda žal, ni ga bilo doma. Obrnem se na cerkvenika, po- kažem mu srebrno marko, in mož je bil pripravljen k vsemu. Povabi me, naj pridem ob desetih, ko ne bo imel več dela v cerkvi, in razkaže mi vse.

Stopim na mestni trg. Baš so prinašale branjeveke koše z zelenjavo in drugimi ži- vili. Te ahenske branjeveke! Zavite so v ru- deče plašče, podobne laškimi »pijemonte- zarjem«; glavo imajo pokrito z robcem, vrh roba pa poveznjeno slamnato štulo, ki je spredaj daljši, zadaj krajši. Nekam čudna noša, kajne!

Sinoči mi je pripovedoval hotelier, da je nedaleč od Ahena, v mestnem gozdu, meja štirih dežel: Holandije, Belgije, Pru-

sije in koščeka zemlje, na katero je bil Na- poleon pozabil takrat, ko je državam do- ločal meje; nihče si ni upal te zemlje pri- svojiti; zato je do dandanes ostala brez go- spodarja in se imenuje: nevtržno ozemlje.

Dobro, imam čas, hajdi, da si ogledam ta zanimivi kraj. Vsedem se na električno železnico, ki pelje iz Ahena v pol ure od- daljeni holandski trg Vaals. Holandski »col- narji« vstopijo v voz in prebrskajo potnikom prtljago. I mene so ogledovali, pa niso videli drugega, ko moje častljivo obličje in moj — havelok.

Precejšen trg ta Vaals, prav blizu meje. Napisi holandski. Krenem jo po Kenkstraatu in Tentstraatu in kmalu pridem do »Vier- grenzenwege«-a, široke poti, ki pelje v ahen- ski gozd. Pa mrzlo je bilo preteto; da po- spešim korake, pričnem peti — amici, risum teneatis — ono: »Hej Slovani«. Seveda je bilo to v Holandiji; v Avstriji bi to ne bilo varno; smela bi se ondi peti k večjemu nedolžna »Die Wacht am Rhein«. Ko hodim približno dvajset minut, ugledam že od daleč kup »konfinov«, mejnikov. Tu je torej ona glasovita meja; ob enem je to naj- višja točka Nizozemskega; vsaj tako se bere na kamnu: »Hoogste punt van Nederland, met. 323'50«. Na tem gričku torej, je menil v svoji vsegamogočnosti Napoleon, naj bi

bila meja treh držav. Pa geometrije nisi znal, Napoleon, sicer bi ne bil izpustil onega koščeka zemlje, nevtralnega ozemlja! Po- kukam še malo v Belgijo, stopim čez nev- tržno ozemlje, potem pa čez Prajzovsko nazaj v Holandijo. In tako sem v petih mi- nutah prehodil štiri dežele.

Hajdi nazaj v Vaals. Na Wilhelmina- plein-u stopim v hotel in popijem čašo kave. Hočem plačati, pa spomnim se, da sem po- zabil zmenjati denar. Pa nič ne de; restav- rater je zadovoljen tudi z nemškimi markami.

Toda kaj je to? Na neki hiši ugledam napis: Centraal consum. Pa ne da bi se bili konsumi, ta kuga v očeh naših liberelecev, zaplodili i v Holandiji.

Slovenski liberalci, ako Vam zdravje je ljubo in drago, nikar ne hodite v holandski Vaals, sicer Vam utegne srce počiti od žalosti!

Po »Maastrichterlaan-u« se odpeljemo z električno železnico v Ahen nazaj; in zopet so nas ogledovali financarji, sedaj pruski, ki pa niso našli na meni ničesar davku pod- vrženega.

In ta jezik! V Ahenu, skrajnem zahodu Nemčije, se govori »Niederdeutsch«. Zelo nerazumljiv dialekt. Poslušal sem ljudi, pa razumel prav malo. Pa kaj bi tudi ne; saj tukaj prehaja nemščina v holandsko narečje.

precej velike nove stroške, bo neki rešeno brez posebnih težkoč. S tem vprašanjem se sedaj peča vlada v sporazumu z voditelji odločilnih strank, in ko pride vlada z nasveti pred zbornico, bo končna odobritev že tudi zagotovljena. Po možnosti se je oziral finančni minister na vse davčne projekte, prezrl je baje le Richterja in Bebla, na katerih sodelovanje vlada itak ne more računati. Ker niti vlada in tudi državni zbor ne želi, da bi se stvar dalje zavlekla, je pričakovati za vse kroge kolikor toliko ugodne rešitve davčne predloge. Kaj poreko prizadeji davkoplačevalci, na to se nihče ne ozira.

Pariška svetovna razstava je bila v soboto popoldne ob 2. uri otvorjena na oficijelno - sijajen način in v nedeljo zjutraj tudi za občinstvo sploh, ki je kar trumoma drlo na razstaveni prostor. Otvorjeno, a ne še povsem dogotovljeno je veliko delo, na katero se je oficijelna Francija pripravljala nad jedno leto. Otvoritveni govor je bral socialistični minister Millerand, ki je najbolj navdušil svoje sodruge. Za njim je bral svoj govor predsednik Loubet. Razstava, pravi Loubet, bo pripomogla narodom do jedinstva na pragu slovitega stoletja, čegar zmaga nad — blodnjo in sovraštvom sicer žal še ni popolna, ki nam bo pa vkljub temu ostavil večno živo vero na — napredek. Moderna Francija je toraj s svojo razstavo prišla srečno do družega — boga. Poleg svobode bode oboževala napredek, »mračnjastvo« in »blodnjo« bo vrgla mej staro šaro. Govoril je mož seveda tudi o neki pravičnosti, dobroti in morali, toda oficijelna Francija je ravno v minuli dobi pokazala, kako tolmači pravičnost in moralo. — Druge nesreče pri otvoritvi najnovejše razstave ni bilo, le to predsedniku ni bilo ljubo, da ravno francoski oddelki niso še povsem izgotovljeni.

Perzijski šah Muzoffer Eddin je že nastopil svoje napovedano potovanje po Evropi. Iz Teherana do meje ga spremlja mnogoštevilna častna straža. Pot po tem delu zemlje, katerega dolžina meri le 580 km., bo trajala pot celih 22 dni. Šaha bo nameštoval drugi šahov sin Melik Manzur Mirza, ki je pred nekaj leti prepotoval vso Evropo. V resnici bo pa vladal le sam ministerski svet, kateremu bo predsedoval vojni minister. Dalje časa se ustavi šah v francoskih Vogezih, ker se bo zdravil. Še le potem bo obiskal razne evropske dvore in tedaj se izselijo iz Teherana vsi zunanji zastopniki v svoje domače kraje, kjer se predstavijo perzijskemu vladarju na domačih tleh.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 17. aprila.

† **Stolni prošt mariborski gosp. Ignacij Orožen.** V Mariboru je umrl 13. t. m. po kratki bolezni monsignor Ignacij

Orožen, stolni prošt, zlatomašnik, prototarij apostolski, vitez reda železne krone III. vrste. Dosegel je starost 82 let. Rojen je bil l. 1819 na Laškem. Služboval je v Žalcu, Celju, Mozirju, Sv. Križu pri Slatini in od 24. septembra 1867 v Mariboru. Bil je znan zgodovinar, ki je mnogo pisal kot kronist vzlasti o lavantinski vladikovini. Pogreb je bil v nedeljo. Naj počiva v miru!

Državna podpora. Državni poslanec g. Ig. Žitnik je danes dobil od ministerskega predsednika dr. Körberja obvestilo, da je poljedelsko ministerstvo dovolilo 8000 kron državne podpore za nakup sadnega drevja onim notranjskim občinam, katerim je minolo zimo žled polomil sadno drevje. Vis. vlada pa bode bodočo jesen dovolila tudi primerne denarne podpore onim revnim posestnikom, ki bi vsled te nezgode trpeli občutno pomanjkanje. Treba bode torej počakati jeseni, da se vidi, ali in koliko polomljenega drevja se obraste in vzdrži. Kakor čujemo, bode tudi deželni zbor dovolil znatno svoto za nakup drevja. Toliko v odgovor na razna vprašanja.

Imenovanja v finančni službi. Finančno ravnateljstvo za Štajersko je imenovalo davčne kontrolorje G. Zellerja, K. Kraussa, L. Tretana in A. Orožna, dalje davčna oficijala K. Exela in J. Klopčiča davkarji, oficijala R. Kovačiča kontrolorjem, pristava J. Samca oficijalom, pristava H. Meteleta in J. Meixnerja kontrolorjema, pristava K. Ferčnika in J. Bezenška oficijaloma, pristava J. Vrabla in J. Koželja oficijaloma, Fr. Resnika, J. Pihlarja, J. Ježovnika, K. Kolenca, A. Reharja in Fr. Perhota davčnimi pristavi.

Umrl je včeraj po kratki bolezni na pljučnici župni upravitelj g. J. Knava v 73 letu. — Pokojnik je mnogo let blagodejno deloval v Krškem; s pomočjo dobro znane dobrotnice gospe Hočvarjeve je jako okusno prenovil župno cerkev in podružnice, bil je izvrsten katehet in prijatelj mladine. Pogreb bode jutri dopoldne ob 1/4 10. uri. — Svetila mu večna luč!

Dnevni red 8. seje deželnega zbora kranskega v Ljubljani dne 19. aprila t. l. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predloži projekt in pa dotični načrt zakona o preložitvi okrajne ceste Radeče-Dvor na progi med Dvorom in Gomilo v radeškem cestnem okraju. Poročilo deželnega odbora o ustanovitvi »zaklada za javna dela in povzdigo deželne kulture na Kranjskem«. Ustna poročila finančnega odseka o prošnjah: a) »Kranjskega in primorskega gozdarskega društva« v Ljubljani za prispevek; mlekarke zadruge v Trnovem pri Ilirski Bistrici, da bi se jej preložil prvi rok za povračilo deželnega posojila 1000 K na dan 1. januarja 1905; društva zdravnikov na Kranjskem, da bi se mu dovolila podpora k ustanovi za

postavijo ljudstvu v počestčenje od 10. do 24. julija. Pride baje čez 200.000 romarjev. Prihodnje romanje bo l. 1902.

Zgodovinsko sila zanimiva je ahenska stolnica. Cerkevnik me izroči »Švicarju«, ki se tudi po tej cerkvi sprehaja oblečen v širok, črn talar, na glavi višnjevo obrobljeno okroglo kapo, v roki pa častitljivo ceremonijelno palico. Vodi me od jedne strani do druge in mi s ciceronsko zgovornostjo razlaga zgodovino in znamenitost posameznih stvari.

Toda stoj; čas je, da odidem na kolo-dvor, sicer zamudim vlak. Poslovim se in hitim na postajo. Komaj stopim na peron, že približga brzovlak iz Pariza.

Rad bi bil še jeden dan ostal v Ahenu, pa ni mogoče. Ako se bo kateri mojih rojakov letošnje leto peljal v Pariz na svetovno razstavo, bi mu svetoval, naj si ogleda tudi Ahen in Kolin; ne bo mu žal. Iz Pariza do Ahena pa je z brzovlakom samo osem ur. — Mesto Ahen in posebej še cerkveno zakladnico bom popisal natančneje v »spominih s pota«; sedaj mi primanjkuje časa.

V družbi dveh zgovornih Francozov, par gospodov in pruskih častnikov se po bliskovo popeljem po prostorni planjavi, odkoder zopet zrem v daljavi mline na veter, dokler mi oblaki dima in visoki dimniki ne

vдове in sirote po društvenih članih; predsedstva avstrijskega osrednjega društva za varstvo kmetijskih in gozdarskih koristi pri sklepanju trgovskih pogodb na Dunaju, da se mu dovoli za leto 1900 prispevek 200 K; okrajnega cestnega odbora ljubljanske okolice, da se mu dovoli podpora za napravo mostu čez Ljubljano v Fužinah; posestnikov iz Huj in Klanca v Kranjskem okraju, da se jim dovoli podpora za popravo mostu čez Kokro; županstva v Železnikih, da se mu dovoli podpora za napravo kanala ob deželnej cesti v Železnikih; društva ljubljanskih tiskarjev, da se priporoči njihova prošnja za preložitve izdavanja slovenskih učnih knjig v Ljubljano. Ustno poročilo upravnega odseka o prenaredbi §§ 2. in 8. zakona z dne 17. aprila 1884, dež. zak. št. 9. Ustno poročilo upravnega odseka o uvrstitvi zasebne ceste, katero je kupil krški okrajno-cestni odbor od grajščine Šrajbarski Turn, med okrajne ceste, in o opustitvi enega kosa s Krškega na Šrajbarski Turn držače, pod točko 39. zakona o uvrstitvi cest z dne 2. aprila 1866, dež. zak. št. 6, navedene okrajne ceste, z dotičnim načrtom zakona. Ustno poročilo upravnega odseka o prošnjah: posestnikov fare sv. Duha za izločitev davčnih občin Veliki Trn in Ravno iz občine Krško ter ustanovitve samostojne občine; vasi Dolenji Lazi za podaljšanje vodovoda Jurjevica-Breže. Utemeljevanje samostalnega predloga gospoda poslanca dr. Ignacija Žitnika in tovarišev, da se ne sprejme vinska klavzula v novo carinsko in trgovinsko pogodbo z Italijo. Ustno poročilo fin. odseka o proračunu zaklada dež. prisilne delav. za l. 1900, nadalje o računskem sklepu muzejskega zaklada za leto 1898 in o proračunu za leto 1900. Ustna poročila finančnega odseka o prošnjah: usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu za zvišanje letne podpore; avstrijskega društva proti pijančevanju za donesek k troškom kongresa na Dunaju; županstva v Krškem, da se ondotnej jubilejske bolnišnice izposluje pravica javnosti; društva za deška rokotvorna dela, da se mu dovoli prispevek. Ustna poročila upravnega odseka o prošnjah: županstev občine Hotedersica, Gorenji in Dolenji Logatec in Rovte za premestitev sedeža okrajnega zdravnika iz Planine v Logatec; občine Holmec za uvrstitev občinske ceste iz Most na Holmec med okrajne ceste; županstev občine Rovte, Žiri in Dolenji Logatec za izvršitev cestne zgradbe Rovte-Žiri po progi »Sovra«; prebivalcev Suhe Krajine za napravo cestne zveze Žvirče-Hinje-Smuka; prebivalcev vasi Stara Žaga, Srobotnik in Novagora za izločitev iz občine Črmošnjice ter združitve z občino Poljane. Ustno poročilo upravnega odseka o letnem poročilu deželnega odbora, in sicer: o § 5.: Občinske zadeve.

Ljubljanski občinski svet bode imel jutri ob 5. uri popoldne izredno sejo. Na dnevnem redu so poročila personalnega in pravnega odseka, finančnega odseka poročilo o županovem poročilu, tičočem se imovinskih razmer onih ljubljanskih hišnih posestnikov, ki so deležni postali državne brezobrestne ponapredščine in 3% posojila in o njegovih nasvetih glede izposlovanja olajšav pri vračanju brezobrestne ponapredščine in 3% posojila. — Dalje so na vrsti razna poročila regulacijskega in stavbnega odseka.

Umrla je na Verdu pri Vrhniki gospa Kotnikova. Včeraj so jo pokopali.

Značilen socialnodemokratski shod. V nedeljo dopoldne je govoril Ethin Kristan v ljubljanski kazini. Ropotal je proti obtožitvi, ki je po stavki v Moravski Ostrovi krepko padla na hrbet socialnodemokratskih voditeljev. Pri tem ni niti dejal, da se voditelji niso poredili, nič se ni spuščal v posameznosti onega oklica na delavce, katerega je priobčil tudi naš list, najbolj je bil pa tiho o očitaniu, da je bil tudi v Ljubljani za nekatera grla splošni mizarški štrajk pred desetimi leti nekaj sličnega, kakor je bila za dunajske socialnodemokratske voditelje stavka v Moravski Ostrovi. Kristan je dotičen oklic prešel kar s psovskami: »krščanski žegnani lopovi«, »ljubljsko tercijalstvo« ter vpil, da se hoče s takimi sredstvi delavstvo v temo pahniti. In pri psovkah so ljubljanski socialni demokrati ploskali. Njihova duševnost se preko psovke ne povzpne. Kristan je dejal, da je oklic »pam-

šel nekdo pri tem kimati, je bil Kristan tako hud, da je moral piti vodo, neresničnost »pamfleta« pa le ni dokazal. Kristan pač ni mož, ki bi kaj tacega dokazoval, to ve najbolje — »Agramer Tagblatt«. Farbal je delavce, da je deveturni delavni čas, ki je še v zraku, zasluga socialne demokracije, pokriti je hotel socialnodemokratsko blamažo z »blaženim srednjeveškim rajem« in bil je celo vesel, da so nekateri svobodni socialni demokrati vpili na par navzočih krščanskih socialcev, da jih bodo vrgli ven. Kristan je prikimal socialnim demokratom, ki so hoteli vreči Gostinčarja na cesto, češ, da se bode moralo s krščanskimi socialci tudi tako postopati! V svoji ognjevitosti se je Kristan povzpnil do groženj, da bodo l. majnika socialni demokrati že obračunali s tistimi, »ki nosijo ljubezen do bližnjega na jeziki«. Morda je mislil Kristan s tem, da bi socialna demokracija rada imela vsaj l. majnika na razpolago guilotine, kjer bi mogla v »ime svobode« ponoviti prelivanje krvi. No, za sedaj se bode morala zadovoljiti že s kakim čisto navadnim lopovstvom, ako bode hotela primerno upoštevati Kristanov poziv. Na take Kristanove izbruhe ni bil od krščansko-socialne strani drug odgovor, nego to, da se je socialnim demokratom poklicalo v spomin njegove psovke, ki naj bi bile opravičene voditeljev stavke v Moravski Ostrovi, od koder bode socialna demokracija l. majnika videla največ — fig. Potem je prišel na vrsto »razgovor« o občinskih volitvah. Kristan je pozabil na obljubo, da bode na tem shodu ljubljanska socialna demokracija predložila občinski program. Kristan občeje z »Narodom« in tam so socialnodemokratski občinski program menda pomazali. Kristan je svoje ovčice zadovoljil s frazo, da naj povsod zahtevajo razširjenje volilne pravice, in radi lepšega je tudi dejal, da se bode že ukrenilo, da bodo to zahtevo ušesa na magistratu slišala. Naposled je priporočil, da se socialna demokracija občinskih volitev ne udeleži. Kristan je tako dobro doigral »Narodovega« hlapca. Socialnodemokratskemu gromenju se lahko magistrat na ves glas smeje, tembolj, ker je predsednik Železnikar, katerega je zaupanje socialnodemokratskih udeležencev shoda posadilo na predsedstveni stol, končno pribil, »da rajše voli sedanje marionete na rotovžu, nego da bi prišla tja kaka kuta«. Ker je bil Železnikar izvoljen predsednikom, se socialni demokrati z njegovimi nastopi strinjajo. Ljubljanski socialni demokrati že doslej niso bili resna stranka, z nedeljskim shodom so postali s Kristanom in Železnikarjem — smešni.

Zaobljubljena potresna procesija se je izvršila v nedeljo popoldne ob najlepšem vremenu in vzornem redu. Za dolgimi sprevali trnovske, šentpet., šentjakobske in frančiškanske župnije je ob 3. uri došla pred nunsko cerkev procesija iz stolne cerkve z Najsvetejšim. Vodil jo je presvetli knezoškof ob obilni asistenci ljubljanske duhovščine. Trg pred nunsko cerkvijo je bil do polovice napolnjen vernega občinstva iz mesta in bližnje okolice, ki je glasno pelo lavretanske litanije ter molilo s Presvetlim molitve za odvrnenje šibe potresa. Po blagoslovu z Najsvetejšim se je vrnila vsaka procesija v svojo župno cerkev.

Iz Kostanjevice se nam poroča: Umrl je včeraj č. g. Viktor Zabukovski na svoji službi kot kapelan v Cerknem na Goriškem. Prehladil se je in v jednem tednu je bil žrtva svojega poklica, ko je komaj dve leti opravljal težavno službo v Cerknem. Bil je blaga duša, katero bodo mnogi objokovali. Bodi priporočen vsem gospodom duhovnim tovarišem in prijateljem v pobožno molitev. Pogreb bo jutri v sredo ob 9. uri dopoldne. N. v m. p.!

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v sredo dne 18. aprila 1900 ob 2. uri popoldne v magistratni dvorani sejo. Dnevni red: Volitev zastopnika v državni železniški svet. Volitev zastopnika v odbor obrtno-nadaljevalne šole v Šmartnem. Poročilo o prošnji občin Podgora, Kampilje za dovolitev štirih letnih semnje. Poročilo o vprašanji, ali smejo tudi branjeveci in trgovci s špecerijskim blagom prodajati opojne pijače v zaprtih posodah. Poročilo o obsegu obrtnih pravic mizarjev. Poročilo o dopisu

na belgijski meji pa v flamščino in pokvarjeno francoščino: valonsščino. Naj podam svojim rojakom odlomek ahenske govornice, ki sem ga prepisal iz svojega »vodnika«.

Es wor jüst op Hubertestag,
Du wau der Kaiser jage,
En duh hat sich an eige Sach
Für Oche zaugedrage.

Pesem zložena v ahenskem narečju, pripoveduje o Karolu Velikem, ki je na dan sv. Huberta našel tukaj topel vrelec in je na istem kraju sezidal mesto Ahen.

Beseda Ahen izhaja v resnici iz latinske besede Aquae; Francozi so Ahen prekrstili v »Aix la chapelle«: Toplice pri kapeli, t. j. cerkvi, katero je sezidal Karol Veliki. V mestu se nahajajo na več krajih izvrstne toplice, katere obiskuje nebroj tujcev.

Sedaj pa hitro v stolnico. Prav z veseljem mi odpira cerkevnik omaro za omaro; v jedni se hranijo svetinje dragocenejši ko v drugi; jedne so znamenite po svoji zgodovini, druge po svoji umetniški obliki. Odpre mi tudi omaro, kjer se v dragocenem relikvijariju hranijo štiri najimenitnejše svetinje: plenice Zveličarjeve; tunika Marijina; ogrinjalo, s katerim je bil naš Odrešenik prepasan na križu, in prt, v katerega je bila zavita glava sv. Janeza Krstnika. Odprl mi pa seveda ni tega relikvijarija; ta se odpre samo vsakih sedem let. Vsako sedmo

čil o davščine prosti porabi žganja. Poročilo o dopisu zbornice v Gradcu glede nekaterih nedostatkov pri železništvu.

Novo vrsto volilne pravice je potuhtal v Gradcu Ljubljanečan in ondodni obč. svetnik Goltseh. Mož je prišel na dan s predlogom, da bodi v novem volilnem redu za Gradec točka, da imajo samo oni volilno pravico, ki dokažejo znanje — nemščine. Tako misli Goltseh, da bi se Gradec obranil nemštvu, ker sicer ni izključeno, da bi pri volitvah slovenski delavci graškemu nemštvu delali kake sitnosti.

Nerednost celovške pošte. Nikjer pri pošti se pač menda ne dogajajo večje nerednosti, kakor v Celovcu. Za danes omenim le jedno. Pogostokrat dohajajo sem dopisi s samoslovenskim napisom ne samo za v mestu stanujoče, ampak tudi za druge, ki bivajo na kmetih. Ker pa pri naši pošti nimajo zadosti sposobnih, slovenščine zmožnih močij, zato si pomagajo te pametne glavice v vsakem takem slučaju, kjer se ne spoznajo, na ta način, da pošiljajo redno enake dopise v bogoslovje, češ, tam je dosti »vindiarskih« bogoslovcev, ti bodo že ukrenili potrebno. Posebno v zadnjem času se je to dogajalo zelo pogostoma. Če nima pošta dosti zmožnih uradnikov, naj si jih preskrbi.

Poštni nabiralnik je poštno ravnateljstvo dovolilo Antonu Zaverlu na Svibnem.

Nova brzojavna postaja. Dne 13. aprila odprla se je v Moščenicah, političnem okraju Volovsko nova brzojavna postaja z omejeno dnevno službo združena s tamošnjim poštnim uradom.

Zdravišče v Toplicah pri Novem Mestu se 1. maja slovesno otvori. Knez Auerspergov o skrbištvu je dozdalo ondi krasno poslopje z najfinejšimi stanovanji za goste in z elegantnimi restavracijskimi prostori.

Iz Kamne gorice se nam poroča, da so stražili tam Božji grob do polnoči mladenci, v petek od polnoči do jutra dekleta, čez dan pa menjaje se ognjegasci v paradni obleki.

Odlek glede volitev. Upravno sodišče je v neki pritožbi razsodilo, da more volilna komisija iz pravomočnega volilnega imenika le tedaj izbrati volivca, ako navede poseben vzrok za to, in da more državni uradnik s pooblastitvijo voliti, ako je vsled javnih poslov odsoten.

Nesreča. Velikonočno nedeljo sta kovač A. Strajnar in njegov vajenec Angelj s tovariši v Št. Rupertu na Dolejskem streljalu s topiči. Ko je Strajnar uspal smodnik, se mu užge in ga na obrazu in desni roki močno opali, da so ga morali prepeljati v bolnico.

V ljubljansko dež. bolnico je bilo minoli mesec vsprejetih 722 bolnikov, vseh skupaj je bilo 1082. Od teh je bilo ozdravljenih 372, zboljanih 196. Koncem meseca jih je v bolnici ostalo 418.

Neverojetno — pa resnično. Orehovca, 13. aprila. Pri posestniku Janezu Jesenšek v vasi Orehovca štev. 11 raste šest dreves na hišni strehi, in sicer: tri smereke in trije borovci. Velika smereka raste že devetnajsto leto in je velika 3½ metra in v premeri debela ima 11 cm. debelost. Najmanjši borovec je meter visok. Korenine se ovijajo okrog špiravcev. Koliko bo gospodarju naložila davčna oblast davka za gozdno parcelo na strehi, katero dosedaj še ni nanznal, bom svoječasno poročal.

Ljubljanske novice. Ljubljanski Nemci imajo danes zvečer v kazini volilski shod, na katerem bo razgovor o udeležbi prihodnjih volitev. — Nepreviden kolesar je podrl v nedeljo popoldne v Vrtnih ulicah triletnega Jan. Jamnika. Otrok se ni ponesrečil. — Ambo ukral je mej potresno procesijo nekdo kuharici Neži Okrogar ter ji izmaknil ob jednem 3 K 90 h drobiža. Loterijski listek, na katerem je bila zadeta ambra, je tat baje vrgel proč. Danes je hotela neka ženska z njim dvigniti zadeti denar, a je morala romati na rotovž. — V Ljubljano je padla 11letna Ana Tržan. Ljudje so govorili, da je v strahu pred očetom šla v vodo, kar pa ni res. Ob cesarskem grabnu se je spodtaknila in padla v vodo. Nek mlad fant jo je potegnil na suho. — Obstretil

kega dečka. — Dva para škornjev sta bila ukradena hlapcu vrtnarja Widra. — Knezoškofov konjem se je danes popoldne na Hradeckega mostu spodrsnilo. Konji so padli in zlomili ojnico. Knezoškof, ki je bil v vozu, je stopil z voza in se podal peš domov.

Domače godbe poveljevale so procesije pri vstajenji v radovljiškem okraju: na Dovjem, v Jesenicah, v Radovljici in Kropi.

Brv čez Savo nameravajo zgraditi pod Kamno gorico. S tem bi bilo gotovo neizmerno vstroženo bližnjim občinam, okraj pa bi bil obogaten za krasno partijo.

Povodenj. Krka je tako narasla, da so se dne 13. in 14. t. m. v čolnih vozilih po Kostanjevici. Preplavljene so vasi Zameško, Meršečja vas in Hrvaški brod.

Fotograf v Radoljici. V Radovljici je otvoril fotograf A. Venger svoj atelije v mestu za grajsčino.

Socijaldemokratski defraudant. »Grazer Volksblatt« naznanja, da je tajnik soc. dem. Fran Haindl ušel v Zürich in vzel seboj 1400 kron strankinega denarja. Povrh je odpeljal tudi ženo nekega soc. demok. prvaka.

V Ameriko se je meseca sušca iz litijskega okraja odpeljalo 25 oseb.

Sam se je zgasil sodnji v Zagrebu Gabrijel Jurič, ki je letos o svečnici napadel orožnika Kosaka iz Cerovca in mu vzel orožje. Novomeška sodnja se je obrnila na Hrvaško za izročitev Juriča.

* * *

Napad na poslanca. Na währingsem pokopališču na Dunaju je grobokop Kalkuska Kohn napadel poslanca Baumana, ker ga Baumann radi njegove pijanosti ni priporočil za službo, katero bi moral radi nerednostij zapustiti. Ustrelil je na Baumana, katerega je težko ranil, z drugim strelom je pa usmrtil Baumannovega spremljevalca inženirja Novaka. Napadalec je bil zagrižen soc. dem., ki je vedno obljuboval, da posveti tudi dr. Luegerju.

Na Hentzjev spomenik v Budimpešti je nameravalo atentat šest gojencev ondodne kadetne šole, v kateri se sedaj nahaja spomenik. Zgodilo se tem vzornim »kadetom« ni drugzega, nego, da so morali zapustiti šolo.

Društva.

(»Sv. Petra-Klaverja družba«) v Solnogradu (Dreifaltigkeitssasse 12) je izdala posebno molitvico k presv. sru. Jezusovemu za spreobrnjenje afrikanških zamorcev. Dobi jih zastoj, kdor se pri podpisu nemu oglasi. Žetli je, da bi te molitvice katehetje posebno med pobožne otroke razdelili. — Janez Šanda, duhoven, Gradec, Leonhardstr. 65.

(Poročilo o delovanju kemijsko-kemičnega preskušališča. — Sestavljen ravnatelj dr. E. Kramer. — [Konec.] 3. Preskušnje v industrijske in obrtne namene. Poslalo se je: apnenca 8, porcelanke 1, rudnin 12, peska 9, zidarske opeke 5, tapet in pohišja 3, usnjenih odpadkov 1, mozga 1, prepariranega žganja 1, kotlovskega kamena 1, amonijakove sode 1, gladila za kovine 1, raznega 1; skupaj 46 poskusov.

Iz navedenega se izprevidi, da so se posluževali zavoda tudi industriji in obrtniki, in sicer so zahtevali poleg kemičnih preskušanj tudi pojasnil; omenjamo naj, da so posamezne stranke na podlagi tega dosegle že gmotnih uspehov. Poročevalec je sodeloval tudi kot izvedenec pri nekaterih industrijskih zadevah, tako n. pr. pri neki tovarni za kaolin in pri neki pivovarni na Kranjskem.

4. Po incijativi preskušališča je bilo poslanega: vina 20, poljske prsti 11 poskusenj; skupaj 31 poskusenj.

Omenjena vina, ki so bila vposlana po incijativi preskušališča, so bila izključno naravna vina, in sicer večinoma iz vinorejskega okraja novomeškega. Dosedaj imamo le prav malo analiz afriskih vin, in zavod je prevzel radi tega nalogo, da bode preskušal od leta do leta večje število naravnosti vin v dosego takozvane »mejne vrednosti« (Grenzwert), in da pridobi podlago za presojanje taistih. V poroč. letu se je v ta namen analizovalo 20 vin, in vspehi teh preskušanj se priobčijo v enem bodočih zvezkov »Zeitschrift für das landwirtschaftliche Versuchswesen in Oesterreich« in pa v tukajšnjih gospodarskih listih. — Preskušnja poljske vrsti, in sicer onih 11 poskusov, ki so jih poslali kmetovalci po incijativi preskušališča, se je pečala z zemljo na gorenjski ravni, da se namreč izve, ko-

da so na Gorenjskem po cele skupine zemlje, ki je tako uboga glede apnenca, da je nujno potrebno apnenčevih gnojil. Te preskušnje se bodo nadaljevale leta 1900 in vspehi se bodo svoječasno objavili. Sploh pa so preskušnje poljske prsti pri uporabi umetnih gnojil uprav neprecenljive vrednosti. — Praktično delovanje zavoda se je raztezalo tudi na to, da je prirejal poskuse o gnojitvi in obdelovanju ljubljanskega barja. C. kr. poljedelsko ministerstvo je, kakor znano, ustanovilo na ljubljanskem močvirju tri postaje za obdelovanje močvirja in sicer v Lipi, na Karolinski zemlji in na Logu, ter je izročilo vodstvo zadnjih dveh poročevalcu. — Z obdelovalnimi poskusi na Karolinski zemlji in na Logu se bode pričelo šele letos. Rezultati se bodo svoječasno objavili. — Gledé delovanja zavoda naj dalje omenimo, da so ces. kralj. sodne oblasti na Kranjskem ravnatelj zavoda kot izvedenca v kemični stroki večkrat poklicale za svet in v 12 kazensko-sodnijskih slučajih so mu poverile tudi zadevne sodnijsko-kemijske preiskave. — Slednjič naj še omenimo, da se je v teku poroč. leta odgovorilo na večje število vprašanj v različnih kmetijskih in industrijskih zadevah. Zlasti je posredoval zavod v zadevah kletarstva in še posebno glede ravnanja z bolnimi vini. — Ako še pristavimo, da je moral zavod še poleg tega rešiti kakih 200 dopisov, bi bilo pač iz vsega dovolj razvidno, da se ga je prebivalstvo prav močno posluževalo, in da se je z ustanovitvijo zavoda opomoglo dejanski potrebi. — Žetli bi pač bilo, da bi bilo preskušališče čim preje preskrbljeno tako, da bi se moglo prosto razvijati in v vsakem oziru ustrezati zahtevam, ki se stavijo do njega.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 17. aprila. Državni zbor se snide 8. maja. Tako javlja »Montags-Revue«.

Trident, 17. aprila. »Lega Nazionale« bode imela 27. maja občni zbor v Arcu. Predsednikom je predlagan dr. Piccoli.

Amsterdam, 17. aprila. Katoliška gimnazija v Katwyku je pogorela.

Peterburg, 17. aprila. Tajnik fin. ministerstva Maleševski je sklical bankirje ter jim naznanil, da so neosnovana vsa poročila, ki napovedujejo važne spremembe v političnem položaju. Dokaz temu je, da fin. minister ni spremljal cara na potu v Moskvo.

Haga, 17. aprila. V nedeljo je došlo sem bursko odposlanstvo v spremstvu dr. Leydsa. Na kolodvoru jih je navdušeno pozdravila nebrojna množica.

Haga, 17. aprila. Odposlanci Burorov so imeli daljše posvetovanje z ministrom vnanjih stvari. Buri zahtevajo svojo neodvisnost, sicer pa dovolijo inozemcem vse zahtevane pravice. — Kraljica Viljemina bo baje prosila ruskega carja Nikolaja za posredovanje v prilog Burom.

Berolin, 17. aprila. Tukajšni listi objavljajo vest, da car Nikolaj iz Moskve pošlje po dogovoru z Nemčijo in Francosko zahtevo na Angleško, da mora ustaviti vojsko v Južni Afriki v osmih dneh ter to zadevo predložiti mejnarodnemu razsodišču. — Car je baje zelo nejevoljen, ker je Portugalska na tak način kršila nevtraliteto. Ako bi Angleška nato ne pristala, ima Rusija 120.000 mož pripravljenih, s katerimi vdari v Afganistan.

Vojska v Južni Afriki.

Z bojišča ni došlo te dni nikakih važnejih poročil. Roberts molči še vedno o svojih zadnjih porazih, le iz Bloemfonteina dojde sem ter tje kako brezpomembno poročilo o bitki pri Wepeneru, ki se po mnenju strategov v kratkem odloči, ker dojde tje nova burska moč in se Angleži ne bodo mogli ustavljati veliki premoči. Vstajo v okraju Carnarvon so Angleži v petih tednih baje popolno zadušili. Oddelek 500 mož je minulo soboto došel v De Aar. Pravijo, da so razpršili vse ustajnike in ujeli voditelje. Če bo le res. Mogoče so jih pa ustaši le prepodili!

London, 17. aprila. »Times« poročajo iz Bloemfonteina 15. t. m.: Velik oddelek Burorov s 60 vozovi gre na pomoč oddelkom pri Wepeneru. Sedaj se nahaja blizu Dewetsdorpa.

London, 17. aprila. Iz Aliwalnorta poročajo 14. t. m.: General Brabant je odšel danes z glavnim taborom in vsemi

London, 17. aprila. Reuterjev urad poroča iz Aliwalnorta 13. t. m.: Glasom uradnih poročil so izgubili Angleži v štiridnevem boju pri Wepeneru 18 ubitih in 132 ranjenih.

London, 17. aprila. Listi poročajo iz Bloemfonteina 14. t. m.: Patuljo kralj. irskega polka, pri kateri je bil lord Rosslyn, so Buri ujeli in odvedli v Kronstadt. — Iz Warrentona poročajo 15. t. m.: Lastnika dijamantnih rudnikov Frank Smitha, so Buri ujeli, ko je odhajal iz Barkly-Westa.

London, 17. aprila. Iz St. Helene poročajo 15. t. m.: Polkovnik Schiel in dva druga ujetnika so nameravali pobegniti; bili so že na morju, a so jih pravočasno zasačili. Schiel je imel pri sebi velik nož.

Po sklepu poročila.

London, 17. aprila. Buri so nehali oblegati Wepener, tudi Rouxville je prost. — V Mafekingu vlada lakota.

London, 17. aprila. (C. B.) Listi poročajo, da so se umaknili (?) včeraj burski oddelki, ki so oblegali Wepener. Nasprotno se pa poroča, da se 6000 Burorov bliža Bethuliji.

London, 17. aprila. (C. B.) Iz Mafekinga poročajo 6. t. m.: Do včeraj se položaj ni spremenil. Danes so pričeli Buri vnovič z bombardovanjem.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
14	9. zveč.	739,4	10,0	brezvetr.	jasno	
15	7. zjut.	41,9	4,2	sl. svzh.	jasno	0,0
	2. popol.	741,3	18,4	sr. jzab.	»	
15	9. zveč.	741,1	11,2	sl. jzab.	skoro jasno	
16	7. zjut.	739,3	6,7	sr. svzh.	jasno	0,0
	2. popol.	736,4	19,0	m. jzab.	pol oblač.	
16	9. zveč.	734,6	11,7	sr. jzab.	jasno	
17	7. zjut.	734,9	7,0	sl. svzh.	dež	11,0
	2. popol.	734,4	6,4	sr. svzh.	oblačno	

Srednja temperatura sobote 10,8°, normale: 9,5°.

Srednja temperatura nedelje 11,3°, normale: 9,7°.

Srednja temperatura ponedeljka 12,5°, normale: 9,8°.

359 1-1
V pobožno molitev in blag spomin priporočam prijateljem svojo predrago sestro
Marijo Kalan
ki je v 36. letu svoje starosti veliki ponedeljek blaženo v Gospodu zaspala.
Pogreb bo v četrtek ob devetih dopoldne.
V Kamniku, dne 17. aprila 1900.
Janez Kalan,
kapelan.

Zahvala. 357 1-1
Zahvaljujemo se prav iskreno vsem, kateri so izrazili na kakoršenkoli način sožalje ob bitki izgubi prijube, nepozabne hčerke, ožroma sestre in tele, gospodične
Ane Thaler.
Topla zahvala še posebej prečastitim gg. duhovnikom, velečenjenim rodbinam Mazelevi, oštrb. Rauchovi, Preglej. gg. učiteljem in vsem drugim mnogobrojnim spremljevalcem drage pokojnice k poslednjemu počitku.
Gradec-Železniki, 16. aprila 1900.
Žalujoči ostali.

Vožnjekarte
in
tovorni listi
v
AMERIKO.
Kraljevi belgijski poštni parnik
Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesionovana od visoke c. kr. avstrijske vlade
6 Pojasnila daje:
Red Star Linie
Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,
ali pa 17 25-13

Zahvala.

Ob britki, nenadomestljivi izgubi uzorne gospodinje, blage soproge

Marije Megušar,

katero se je Bogu Vsegamogočnemu dopalo dné 11. aprila, prevideno s sv. zakramenti za umirajoče v 58. letu njene starosti, poklicati k sebi v boljše življenje, zahvaljujem se vsem, ki so ji v dolgi, mučni bolezni tolažilno stali na strani, pred vsem č. g. župniku Hoenigmanu; dalje zahvaljujem se vsem, ki so položili na krsto drage pokojnice toliko število lepih vencev! Udano, srčno zahvalo izročam tem potom častitim gospodom: mošenjskemu župniku č. g. J. Berlicu, č. g. dobravskemu župniku V. Aljančiču, č. g. kamnogoriškemu župniku A. Verbajsu, domačemu č. g. župniku in č. g. gg. L. Arhu in J. Beštru, ki so v petek dné 13. t. m. spremili ranjco k večnemu počitku. Istotako se zahvaljujem za spremstvo, ki je zelo povzdignilo spreved, domačim ognjegascem, Marijini družbi, učiteljstvu, ki se je udeležilo spreveda s šolsko mladino, vrlim domačim pevcem za ganljivo, do srca segajoče žalostinke in vsem, ki so iz Kranja, Radoljice, Tržiča, Mošenj, Kamnegorice, Dobráve, Podnarta, Jesenic in iz drugih bližnjih in daljnih krajev prihiteli moji nepozabljeni soprogi izkazat zadnjo čast. Iskrena hvala za vsestranske izraze odkritega sočutja! Bog povrni vsem!

V Kropi, dné 15. aprila 1900.

Jurij Megušar,
soprog.

Duhovski poslovnik,

ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za oskrbovanje cerkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznimi obrabi in stvarnim kazalom. — Sestavil Martin Poč. — Drugi, popravljeni natis.

Brožiran izvod knjige stane v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani 4 krone, trdo vezan v polsagrinu ali celoplatnu 5 K 20 h. Po pošti 30 h več.

Št. 10.353.

Razglas.

361 2-1

Komisijonelo ogledovanje in razredovanje konj, katero se ima vršiti po izvrševalnih določilih k zakonu o stavi konj z dné 16. aprila 1873 zopet letos, se bo vršilo glasom razpisa c. kr. deželne vlade z dné 7. marca 1900, št. 4005 za mesto Ljubljano dné 7., 8. in 9. maja t. l. in sicer na trgu pred šempetersko vojašnico po nastopnem redu:

Dné 7. maja t. l. a) ob 9. dopoldne za I. okraj (šolski del); **b)** ob 10. dopoldne za II. okraj (šentjakovski del).

Dné 8. maja t. l. a) ob 9. dopoldne za III. okraj (dvorni del); **b)** ob 10. dopoldne za IV. okraj (kolodvorski del).

Dné 9. maja t. l. a) ob 9. dopoldne za V. okraj (predkraji: Hradeckega vas, Dolenska cesta, Hauptmanca, Illova, Karolinska zemlja, Črna vas); **b)** ob 10. dopoldne za Vodmat; **c)** ob 11. dopoldne za vse one konje, ki 7. in 8. maja niso prišli pravočasno h klasifikaciji ali pa so zadržani bili.

Tega reda se je strogo držati. Dohod k nabornemu prostoru je od šempeterskega mostu ob drevju za Ljubljano, odhod pa med vojašnico in deželno bolnico.

V obližju označenega kraja ni dovoljeno voz puščati. Ako bi ne bilo mogoče pripeljati kakega konja o pravem času k ogledu, je vzrok naznaniti mestnemu magistratu ali pa komisiji.

Za konje, ki so oproščeni predstave, in za žrebeta, katera v tekočem letu ne izpolnejo četrtega leta, prinešiti bo v smislu § 7. ministerske naredbe z dné 18. marca 1891. št. 35 drž. zak., spričevalo, izdano po dveh lastnikih konj, kojih konji se predstavijo, in obsegajoče razlog oprostive.

Lastniki konj se opozarjajo, da je vse spremembe gledé konj, ki se dogode v času med naznanitvijo in pa med razredbo konj, t. j. od 20. aprila do vstetega 9. maja naznaniti mestnemu magistratu.

Za popisovanje konj in voz vročili se bodo posestnikom posebni popisovalni listi, katere jim je, vestno izpolnjene, vrniti magistratnemu ekspeditu vsaj do 25. aprila t. l.

Iz opazk na teh listih je razvidno, kateri konji so oproščeni vsakoletnega naznanila in kateri od predstave za razredbo.

Lastniki konj, ki opuste pravočasno naznaniti ali predstaviti svoje konje in se ne morejo dovoljno opravičiti, se kaznujejo v zmislu ministerskega ukaza z dné 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198, z globo do 200 K ali z zaporom do 20 dni; poleg tega pa imajo plačati vse stroške poznejšega razredovanja.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 5. aprila 1900.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, horzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

984 48

Živnostenská banka

na Dunaju, L. Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dné 17. aprila.	
Skupni državni dolg v notah	99-15
Skupni državni dolg v srebru	99-—
Avstrijska zlata renta 4%	98-70
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron.	99-75
Ogerska zlata renta 4%	97-20
Ogerska krona renta 4%, 200	93-70
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	126-—
Kreditne delnice, 160 gld.	230-20
London vista	242-77
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-30

Dné 14. aprila.	
20 mark	23-67
20 frankov (napoleonor)	19-26
Italijanski bankovci	90-40
C. kr. cekini	11-33
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160-—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	201-75
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron.	95-70
Tisne srečke 4%, 100 gld.	140-—
Dunavske vravnave srečke 5%	256-75

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108-—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95-20
Priporitne obveznice državne železnice	84-—
južne železnice 3%	67-25
južne železnice 5%	99-—
dolenjskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gld.	397-50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335-—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42-25
Ogerskega	5
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	21-70
Rudolfove srečke, 10 gld.	13-20
	65-—

Salmove srečke, 40 gld.	173-50
St. Genois srečke, 40 gld.	182-—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-—
Ljubljanske srečke	48-50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	122-20
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	296-55
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	78-70
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	24-60
Splošna avstrijska stavbinska družba	95-50
Montanska družba avstr. pian.	275-75
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	334-—
Papirnih rubljev 100	255-—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.

Neobhodno potrebno za trgovce, podjetnike, obrtnike, urade, društva itd.

so dobre poslovne (trgovske) knjige, katere tem potom najtopleje priporočam s pripombo, da so iste lastnega ter najsolidnejšega izdelka, katere imam vedno v največji zalogi v različnih vezbah, formularih in oblikah, kakor n. pr.:

Dnevnik, blagajniška, kopirna, glavna in fakturna knjiga, primanota, saldo-conti, knjiga blaga i. dr.

Ob jednim opozarjam slavno občinstvo na svoj novo urejeni

Zavod za črtanje papirja

in dajem s tem vsakemu odjemalcu priliko, da si morebitne naroče na razne knjige, tablesux po lastnih načrtih in po svojem okusu brez vsacih stroškov ter v najkrajšem času preskrbi, in povdarjam, da sem vsikdar pripravljen tudi največje ali najmanjše naroče v najkrajšem času ter povoljno izvršiti.

Ob jednem priporočam svoje izdelke raznega papirnega blaga, papirne vrečice, pisemske in uradne kuverte, ter svojo tovarniško zalogo vsakovrstnega papirja po originalnih dnevnikih cenah.

Konečno dovoljujem si p. n. občinstvu tudi svojo zalogo pisarskih in risarskih predmetov najtopleje priporočiti ter bilježim z odličnim spoštovanjem

345 6-3

Jos. Petrič v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4.

Tovarniška zaloga kralj. izključno privilegovane tovarne za papir Smith & Meynier na Reki.

Zaloga fotografskih aparatov ter vseh v to stroko spadajočih potrebščin.

Št. 256/m. s. sv.

360 3-1

Razglas.

Z dnevom 1. majnikom tekočega leta otvori se

II. mestni otroški vrt

v pritličnih prostorih hiše šte. 21 v Cerkvenih ulicah (bivši topničarski vojašnica). Stariši, ki želé poslati svojo deco v ta otroški vrt, se opozarjajo, da se vpisovanja vrše v petek dné 27., v soboto dné 28. in v ponedeljek dné 30. aprila t. l. in sicer v šolskih prostorih otroškega vrta od devetih do dvanajstih dopoldne.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dné 13. aprila 1900.

Stavbišča

so na prodaj v Ljubljani na Mirji po ugodni ceni.

V najem pa se dajo travniki nemškega viteškega reda v trnovskem predmestju, oziroma na Viču blizu Kolezija

350 3-2

Natančneje je izvedeti pri c. kr. notarju dr. Fr. Vok-u v Ljubljani.

Protin, revmatizem,

199 12-5

tudi zastaran, katerega celó toplice v 10—15 letih niso ozdravile, ozdravi gotovo po nekaterokratni rabi

Zoltán-ovo mazilo zoper protin in revmatizem.

Steklenica velja 2 kroni. Razpošilja dvorni založnik lekarnar

B. Zoltán, Budimpešta.

Nikaka tajnost.

Od zdravnikov priporočeno.